

Mina kyrkvärdar

När jag den 1 juli 1931 tillträdde kyrkoherdetjänsten på Sollerön, togs jag vänligt och välbehövt omhand av mina två första kyrkvärdar, Bond Mats och Mårten Anders. De var båda originella, särpräglade personligheter och kompletterade varandra i sätt och framträdande.

Bond Mats Andersson, f. 1854 d. 1941

Bond Mats Andersson i Kulåra, kyrkvärd 1917—1933. Han hade så att säga fostrats till kyrkvärd. I sin ungdom var han några år dräng i prästgården hos den stränge respektingivande prosten Carl Brynolf Godée, som soldbyggarna inte gärna ville möta i vardagslag. Bond Mats hade mycket att berätta från sin tid som prästgårdsdräng. Han var begåvad med en naturlig omedveten humor, och det är väl en humor av finaste märke. Frispråkig och lättsam var han, enkel och rättfram också i sin tjänst i kyrkan. Som f. d. prästgårdsdräng hade han också flera år under min tid omsorg om prästgården genom att leverera fin björkved dit. Och ved gick det åt i de många kakelugnarna.

Mårten Anders Eriksson, f. 1862 d. 1945

Mårten Anders Eriksson i Gesunda, kyrkvård 1923—1935. Han gick i regel den halvmilslånga vägen från Gesunda till kyrkan och åter. Det låg något vackert gripande i denna söndagsvandring till Herrens hus och hem efter slutad tjänst. Söckendagar åkte Mårten Anders cykel eller buss. Tidigt var han på sin plats i kyrkan. Lugnt och samvetsgrant skötte han sin tjänst. Var hans ämbetsbroder Bond Mats frispråkig, så var Mårten Anders närmast fåordig. I sin ungdom företog han en amerikaresa, som gjorde honom berömd. Det var utvandrartider med amerikafeber. På Sollerön svalade det gamla vikingablodet. Utvandrarna roddes över Siljan, och så gick färden vidare till Falun. Mårten Anders följde en gång sina sockenbor på väg som roddare och greps av amerikafebern också han, så att han direkt utvandrade till det hägrande löftelandet i väster och blev där i tre år, innan han vände om hem igen och bosatte sig i Gesunda. Han var annars liksom Bond Mats från Utanmyra. Från sin gård i Gesunda hade han dagligen kyrkan, ofta solbelyst, för ögonen. Och så vart han kyrkvård. — Bond Mats fick som efterträdare i kyrkan Anton Melin i Häradsarvet, kyrkvård 1933—1947. Som den första av solleröstam hade han tagit studenten och förblev nog något av sorgfri student i hela sitt liv. Han hade tagit folkskollärarexamen och varit lärare uppe i Lappland en följd av år. Men hans hälsa tålde inte vid isoleringen och de väldiga avstånden i samernas land. Han nödgades lämna sin

Anton Melin, f. 1887 d. 1947

tjänst och återvända till hembygden. Där togs hans intresse och kunnighet genast i anspråk. Han kom som Fridolin in i flera "utskott" i Solleröns administration. Han hade reda på sina soldbyggares alla data och släktförhållanden. Var något av ett levande biografiskt lexikon. Det var nästan naturligt, att han blev kyrkvärd. Hans gård — nu bortrationaliserad — gränsade intill kyrkan. Han var hemma i kyrkan. Kom inte så tidigt dit som Mårten Anders, men visste, att denna var där och ordnade allt till gudstjänsten. God kyrkvärd var Anton Melin, så länge hans krafter

Bus Anders Andersson, f. 1866 d. 1954

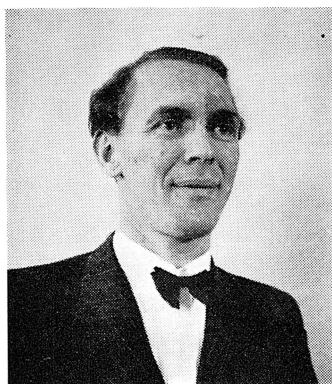
räckte. Vid sitt frånfälle hade han nätt och jämnt fyllt sextio år. — Mårten Anders Eriksson efterträdde av Bus Anders Andersson i Häradsarvet, kyrkvård 1936—1940. — Det kunde vara lämpligt. Båda hade varit amerikafarare, båda härstammade från Utanmyra. Bus Anders var en fin sollerötyp av gamla stammen, vederhäftig och rejäl både andligen och lekamligen. I början av vår sollerötid fick Bus Anders av prästfrun ett fint och sant betyg. Hon var inte säker på vem i kyrkorådet, som var Bus Anders. Och hon frågade mig: "Är det han, som ser så glad ut?" Och det var det. Bus Anders var gladlynt och lättsam. Äldrades med humor och värdighet. Men han vart tyvärr invalidiserad, hade svårt att ta sig till kyrkan och där sköta kyrkvårdssysslan och måste efter fyra år avsäga sig denna. Men som ung hade också han fått amerikafeber och varit i Staterna i fyra år, kommit hem och gift sig och flyttat till Häradsarvet.

Svarf Lars Andersson, f. 1888

Bus Anders efterträdde av Svarf Lars Andersson i Gruddbo. Ja, härstammade inte han från Utanmyra också! Och flyttade inte han också därifrån i samband med sitt giftermål! Svarf Lars lärde jag känna redan under min tid i södra Venjan, för 41 år sedan alltså. Han arbetade på solleröskogen, som gränsar intill södra Venjan. En söndag kom han och hälsade på oss i Siknäs prästgård. Det goda intryck vi då fick av honom har bara förstärkts till den dag som i dag är. Han var och är så glad och snäll. Sedan han blev kyrkvård, betygade han ofta, hur han gladdes, när det blev sön-

dagsmorgon och han tidigt fick gå till kyrkan och sitta ned och förnimma friden i Guds hus. 23 år tjänade han som kyrkvärd. Det blev många söndagars glädje. Nu är han hederskyrkvärd. Anton

Ingvar Åsbrink, f. 1916

Melin fick till efterträdare Ivar Åsbrink i Bråmåbo, kyrkvärd 1948—? Han blev den förste "utsocknes" kyrkvärden på Sollerön, född i Uppland. Han gifte sig med en soldkulla och flyttade till hennes hemgård i Häradsarvet för att sedan skaffa sig egen gård i Bråmåbo. Han blev kyrkvärd "medan han ännu älskligt i lockarna bar vårliga blommornas krans" (Viktor Rydberg) eller vid bara 32 års ålder. Men långt förut hade Sollerö kommun tagit vara på hans duglighet och intressen och placerat honom i olika nämnder och fullmäktige. Driftig och framsynt som brukare av sitt hemman har han också varit postkörare nästan hela sollerötiden, kanske "den tänkande lantbrevbäraren?" (Hj. Gullberg). Och ändå hinner han med att på söndagarna med intresse och värdighet vara kyrkvärd.

Jag bevarar i tacksam och glad hågkomst mina fina kyrkvärdar. I minneskransen från sollerötiden lyser det kring dem.

Ruben Daniels.